

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการความรู้ห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ที่ทำการศึกษา พบดังนี้

4.1 แนวทางการดำเนินงานห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่

การดำเนินงานห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน มีลักษณะเป็นการดำเนินงานข้อมูลท้องถิ่นบนมาตรฐานของห้องสมุดประชาชนที่ดำเนินการภายใต้บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ดังนี้

4.1.1 ด้านการบริหาร ห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐาน แนวทางการดำเนินงานห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ พบว่า

4.1.1.1 โครงสร้างการบริหารบุคคลในงานห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานดำเนินงานด้านการบริหารด้วยคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
- (2) กำนัน
- (3) ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- (4) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบห้องสมุดเคลื่อนที่ในหมู่บ้านนั้น ๆ ที่ผ่านการคัดเลือกโดยชุมชนซึ่งควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ดังคำกล่าว

“...จะประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านก่อนว่ามีใครเรียนจบบรรณารักษ์ที่เกี่ยวกับห้องสมุดมีไหมในหมู่บ้านของเราซึ่งบุคคลนั้นตอนนี้ก็กำลังรองานอยู่ยังไม่มียานทำงานในจุดนี้และเมื่อได้มาแล้วก็จะมาเรียกบุคลากรและผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านมาอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะประชุมว่าแต่ละคนจะมีหน้าที่ทำอะไร...”

(รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2551, พฤษภาคม 24)

(5) กรณีปัญหาด้านอาชีพ กรณีปัญหาด้านธรรมะ กรณีปัญหา
ด้านประเพณี กรณีปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว

(6) อื่น ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการ

การบริหารงานของคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งจะดำเนินงานขึ้นตรงต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
ศรีฐาน โดยประสานงาน และทำงานร่วมกันกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ดังคำกล่าว

“...จะให้ กศน.ดูแลและก็จะทำร่วมกัน...แล้วแต่ นายก...”

(สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2551, พฤษภาคม 24)

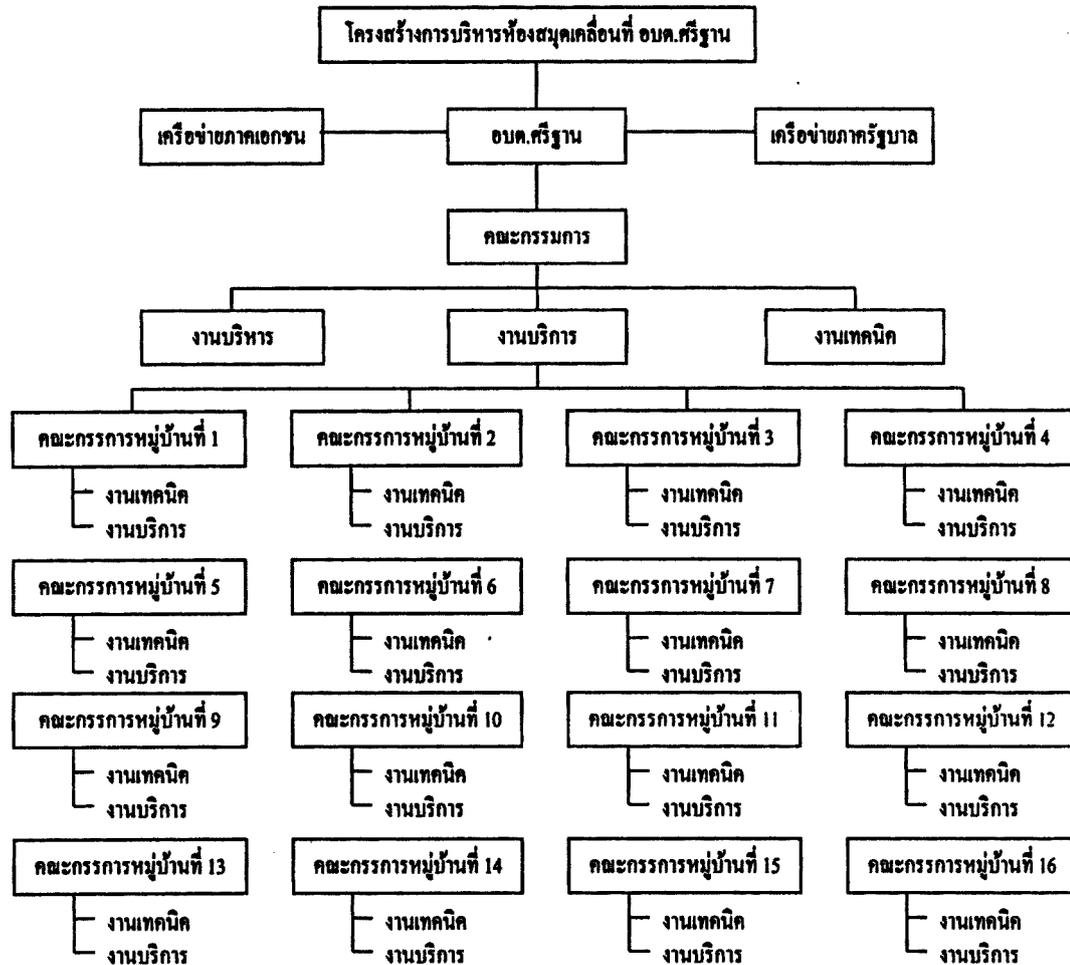
“...การที่จะให้ห้องสมุดชุมชนอยู่ได้ คือการประชาสัมพันธ์ และก็อยู่กับผู้นำ
ด้วยว่าจะทำอะไรที่จะดึงประชาชนในชุมชนเข้ามาเรียนรู้ในจุดของเราได้ข้อนี้มันอาจจะยาก
หน่อยกับเรื่องที่จะแนะนำหรือดึงประชาชนเข้ามา บางคนพูดว่าจะเข้าไปทำไมเข้าไปก็ไปนั่งเล่น
เฉย ๆ นี่ก็จุดคล้ายอยู่เหมือนกัน ข้อที่ดีคือ 1. ผู้นำ 2. อบต. ที่จะร่วมกันคือทางโรงเรียนต่าง ๆ
เวลามีกิจกรรม...”

(กำนัน, 2552, มกราคม 20)

“...ตามความคิดของผมว่าทำยังไงให้ห้องสมุดคงอยู่ได้คือ ต้องร่วมมือทั้ง โรงเรียน ชุมชนและ
อบต. ส่วนอบต. ศรีฐาน เป็นหน่วยงานหลักและสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนเข้าถึงผู้เฒ่าผู้แก่
ที่มองเห็นความสำคัญ ซึ่งกรณีปัญหาท้องถิ่นท่านมีส่วนร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผิดชอบและ
ร่วมกันสนับสนุนและอีกหน่วยงานหนึ่งคือ วัดและห้องสมุดชุมชนคงอยู่ตลอดไปทั้งวัดทั้ง
โรงเรียนทั้งชุมชนทั้ง อบต. ซึ่งเป็นแม่งานหลักต้องร่วมกัน ฉะนั้น อบต. ศรีฐาน จัดอย่างเดียว
แล้วก็เอาไปป้อนให้ชุมชนมันก็อยู่ไม่ได้ อบต. ศรีฐานจัดไปป้อนให้โรงเรียนมันก็อยู่ไม่ได้ ต้อง
ร่วมกันคิดและหา...”

(สออบต., 2552, มกราคม 20)

จากข้อมูลดังกล่าวมาสามารถสรุปเป็น โครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน

4.1.1.2 การดำเนินงานด้านงบประมาณห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน มีการตั้งงบประมาณรองรับการดำเนินงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ซึ่งในปัจจุบันตั้งงบประมาณสนับสนุนไว้ที่ 10,000 บาท ต่อหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 160,000 บาท ต่อปี พร้อมทั้งรายได้ที่ได้จากการขายสินค้า OTOP ที่ชุมชนนำมาฝากจำหน่ายตามขบวนรถห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน เพื่อให้สินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยตรง

4.1.1.3 การสั่งการและการประสานงานติดต่อสื่อสารตามโครงสร้างการบริหารงานห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานเป็นจุดรวม และเป็นศูนย์กลางการรับเรื่องการขอรับบริการห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ประสานงานติดต่อสื่อสารตามโครงสร้างการบริหารงาน และตามแหล่งเครือข่ายที่เป็นแหล่งบริการสาธารณะทั้ง 16 หมู่บ้าน รวมทั้ง ซึ่งจะสามารถประสานงานได้ตลอดเวลา

4.1.1.3 การดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน มีนโยบายการได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศ โดยการรับบริจาค การซื้อ และการผลิตทรัพยากรสารสนเทศขึ้นเอง

4.1.2 ด้านงานเทคนิค ห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน พบว่า

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยทั่วไปจัดหาโดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน มีการขอรับบริจาค ซึ่งในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2552 เรื่อง การจัดการความรู้ห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ได้มีผู้เข้าร่วมดำเนินการจัดการความรู้ รวมทั้งสิ้น 28 คน คือ สารวัตรกำนัน 1 คน, นายกองตำบล 1 คน, กำนัน 1 คน, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2, 9, 10, 11, 13, 15, 16 รวม 7 คน, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแปน, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาโก, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาน้อย, รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทองหนีบ รวม 4 คน, สมาชิก อบต. ศรีฐาน หมู่ 1, 2, 6, 8, 9, 14 รวม 6 คน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3, 8, 15 รวม 3 คน, ประชาสัมพันธ์ 1 คน, พง.สาธารณสุขชุมชน 1 คน, นักวิชาการเกษตร 1 คน สรุปว่า ด้านการบริหารจัดการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานเป็นจุดศูนย์รวมให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทของตำบลศรีฐานเพื่อแก้ปัญหา การมีข้อมูลเพื่อการสื่อสาร และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่สมบูรณ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานกับชุมชนทั้ง 16 หมู่บ้าน เช่น เรื่อง ข้อมูลด้านอาชีพ ข้อมูลด้านประเพณีท้องถิ่น โดยเฉพาะเนื้อหาประเพณีท้องถิ่นที่เพิ่งเริ่มต้นได้ไม่นาน เช่น เทศการงาน ไม้เถียงองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ที่จัดขึ้นทุกปี ดังคำกล่าว

“...การสื่อสารห้องสมุดยังไม่กว้างพอคือเฉพาะงานที่สำคัญคืองานไม้เราได้เผยแพร่ในการสื่อสารไม่ว่าการเกษตรก็เรียนรู้การท่องเที่ยว และการเรียนรู้ด้านกฎหมายก็ดีและทางเราได้จัดเตรียมเอกสารให้กับประชาชนที่มาในงานสิ่งที่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานทำนั้นยังไม่กว้างพอยังเป็นเฉพาะบทแก่นั่นเองยังไม่กระจายทั่วถึงทั้ง 16 หมู่บ้าน...”

(นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2552, มกราคม 20)

“...จะมีการจัด มุม แต่ละมุมของห้องสมุด เช่น มุมเด็ก มุมเกษตร มุมผู้สูงอายุ มุมนักศึกษาและ จะให้บรรณารักษ์เป็นคนคว้าเราขาดหนังสืออะไรบ้างเพื่อที่จะ ได้จัดซื้อมาหรือขอบริจาคเข้ามาในห้องสมุดซึ่งต่อจากนั้นจะมีบริการทำบัตรสมาชิกห้องสมุดเพื่อที่จะยืม-คืนหนังสือได้...”

(สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2551, พฤศจิกายน 24)

การดำเนินงานด้านทรัพยากรสารสนเทศการได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศสามารถดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

(1) การรับบริจาคหนังสือ จากหน่วยงานต่าง ๆ หรือจากหนังสือตำรามือสอง ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งการรับบริจาค CD เพื่อการศึกษาจากแหล่งบริจาคต่าง ๆ เช่น จากสารคดีที่ขออนุญาตจัดทำสารคดีท้องถิ่นผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน รวมทั้งการจัดหาหนังสือหายากหรือ โบราณ ซึ่งอาจมาจากการบริจาค ดังคำกล่าว

“...ก็จะขอรับบริจาคจากบุคคลที่เรียนจบหรือจากศูนย์ต่าง ๆ ที่อยากบริจาคเข้ามาเราจะไม่มีแค่หนังสือเช่นเป็น พวก CD ก็ได้และอาจหาหนังสือที่หายากมาด้วยเช่นหนังสือโบราณ เข้ามาด้วย...”

(อภิรักษ์, 2551, พฤษภาคม 24)

“...เมื่อก็ได้รับข้อเสนอแนะของท่านอ.วิชา ในการใส่สื่อต่าง ๆ ในรถ ตามความคิดของผมน่าจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น บ้านนาโกมิภูมิปัญญาอะไรบ้าง ทำอะไรได้บ้าง เช่น ภูมิปัญญาการจักสาน ...องค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงพื้นบ้านมีใครบ้าง แล้วก็ทำเป็นเรื่อง ๆ และรวมกันไว้ในรถคันนี้เวลาไปแต่ละหมู่บ้าน ถ้าเอาหนังสือไปเขาอาจจะไม่ค่อยอ่าน ถ้ามีแบบนี้ก็จะจุดที่สนใจว่ารถคันนี้เป็นรถอะไร ทำไมมีสีสันสวยงาม ลองไปดูกันว่ามီးอะไรข้างในลองเปิดดูว่ามีรูปถ่ายหมู่บ้านเราไหม มันก็จะเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้นก็คิดว่าน่าจะเป็นข้อมูลที่จะเป็นองค์ความรู้ที่จะให้ประชาชนในศรีฐาน ได้เพิ่มองค์ความรู้ได้มากขึ้น...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 2552, มกราคม 20)

“... สื่อ IT ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ผมคิดว่าในตำบลศรีฐานมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน และคล้ายคลึงกัน ถ้าอยากได้ตรงนี้ไม่อยากเลขครับ อบต. ศรีฐาน ก็คงขอความร่วมมือจากสมาชิก อบต. ซึ่งมีเกือบทุกหมู่บ้านให้คัดเลือกเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เด่น ๆ ของแต่ละหมู่บ้าน เสร็จแล้วก็ขอความกรุณาไปสืบค้นข้อมูล เช่น วังยาวมีอะไรบ้าง บ้านอิเลศมีอะไรบ้าง แล้วนำมารวมกันนำมาคุยกัน นำมาวิพากษ์กัน มากล้น มากรองก็จะได้ในส่วนนี้ออกมาแล้วนำเอาไปทำในรูปแบบ CD ,VCD นี่เป็นวิธีการที่จะได้มาแบบง่าย ๆ และก็ประหยัด ...”

(ครูภูมิปัญญา, 2552, มกราคม 20)

(2) การจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด โดยเน้นด้านการอาชีพ เน้นเรื่องหนังสือสำหรับคนชรา และเด็กเล็ก ซึ่งระบุเป็นหนังสือตัวใหญ่สำหรับผู้สูงอายุ หรือหนังสือเล่มใหญ่สำหรับเด็กเล็กเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือ ดังคำกล่าว

“... จะเน้นการประกอบอาชีพเช่น การเกษตร การทำวิกรม ปั้นเตา และมีก็จะม้เจ้าหน้าที่ทำให้ดูแลอุปกรณ์ให้ชาวบ้านนำมาเองเป็นบางอย่าง...”

(ผู้ใหญ่บ้าน, 2551, พฤษภาคม 26)

(3) การจัดหาวารสารเพื่อการพัฒนาอาชีพหรือเพื่อการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศของสินค้า OTOP ที่สอดคล้องกันสินค้า OTOP ในชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า OTOP ใกล้เคียง

(4) จัดหาแผนที่ท้องถิ่น โบชัวประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น

(5) การจัดหาหนังสือธรรมะ เพื่อการเข้าถึงหลักธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

(6) การจัดหาของเล่นสำหรับเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก

(7) การผลิตสื่อ หรือการสร้างสื่อสารสนเทศท้องถิ่นตามบริบทขององค์การบริหารตำบลศรีฐาน และชุมชนท้องถิ่น เช่น เรื่องเล่านาผีทอน เรื่องเล่าเมืองลับแล เรื่องโคลนผูด เรื่องเส้นทางเสรีไทย รวมถึงเรื่องเล่าภูกระดึง เรื่องสงค่น้ำพระพุทธเมตตาบนยอดภูกระดึง เรื่องการแต่งงานบนยอดภูกระดึง รวมทั้งงานบุญประจำปี ต่าง ๆ ดังคำกล่าว

“...เรื่องประวัติของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเราต้องเอาจากคำพูดของผู้เฒ่าผู้แก่สมัยก่อนมาลงบันทึกไว้ในสมุดบันทึกอย่างนี้ครับ เช่น สมมุติว่าบ้านนาผีดอน นั้นมาจากไหน คือเด็กรุ่นหลังเขาอาจจะไม่รู้ ผมก็ยังไม่รู้สักเท่าไร ประวัติของศรีฐานหรือบ้านน่าน้อยนาโก เส้นทางเมื่อก่อนหนังสือทุกส่วน...คือตอนนี้ผมก็มีส่วนหนึ่งคือทาง ผอ. ทหารอากาศเขาก็ได้มีหนังสือมาว่าจะบริจาคหนังสือให้กับห้องสมุดอยู่ ซึ่งเมื่อวานผมได้เข้าไปติดต่อกับทางทหารอากาศ ถ้าเป็นไปได้ ผมอยากให้ทำเหมือนกับท่าน ผอ. วิทยา พุดแต่เป็นรถตู้ก็ดี รถสี่ล้อใหญ่ก็ดี...”

(กำนัน, 2551, มกราคม 20)

“...ผม อยากจะสืบสานประเพณีที่ไปที่ไปคำว่า ภูกระดึงหรือว่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาจากคำบอกเล่าของผู้สูงอายุที่ได้เล่าสืบทอดต่อกันมา นั่นก็คล้าย ๆ กับเป็นนิทานปาล์มปาราแต่มีที่อ้างอิงอย่างที่ว่าผิงบด ...คนเฒ่าคนแก่เขาบอกว่า เป็นเทพ ที่อยู่ไม่ไกลจากเรา เขาก็

อยู่ในโลกของเขาคล้าย ๆ เมืองลับแล ...เมื่อก่อนผู้สูงอายุบอกว่าวันพระเขาจะมีกายทิพย์ออกมาสัมผัสกับคนในหมู่บ้านมาร่วมทำบุญตักบาตรหรือบ้างครั้งมาขิมเครื่องใช้เครื่องทอผ้า ขิมแล้วเอามาคืน อย่างเช่น ภูกระดึงเมื่อถึงวันพระขึ้น 15 ค่ำ หรือว่าวันสำคัญผู้เฒ่าผู้แก่ว่าจะได้ยินเสียงกระดึงอยู่ข้างบน... ศิบบังบดที่ว่าเมื่อก่อนเคยมาทำบุญกับชาวบ้าน แต่แล้วที่เขาไม่มาเพราะอะไร เขาบอกว่าเขาทำเครื่องใช้ด้วยขามของเรามาทำบุญ แต่มีชาวบ้านบางคนไม่มีศีลธรรมพยายามเปลี่ยนเอาภาชนะของเขา เขาก็เลยโกรธ เขาก็ไม่มาอีกเลย จริงไม่จริง ผมก็พยายามที่จะถามผู้สูงอายุที่เล่าสืบต่อกันมา ...ข้อมูลตรงนี้ผมอยากให้มีข้อมูลที่ลงในเว็บไซต์หรือว่าลงในบันทึกประวัติของภูกระดึง เพื่อการเรียนรู้ของลูกหลานของเราจะได้รู้ว่าประเพณีท้องถิ่น ความเชื่อถือ ที่เราได้นับถือศาสนาพุทธนั้น ไม่เพียงแต่มนุษย์ แม้แต่ผีหรือว่าศิบบังบดหรือว่าเทพที่ใจบุญเขาก็ นับถือศาสนาเหมือนเรา ...ที่เราควรที่จะสืบสานเอาไว้ไม่ว่าจะเป็นประเพณีเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน ความซื่อสัตย์ต่อกันก็ถือว่ามีความสงบสุขร่มเย็นถ้ามีผู้สนใจ..."

(ผู้นำชุมชน, 2551, มกราคม 20)

จากการประชุมได้สรุป และจัดทำสื่อท้องถิ่น เรื่อง ดอกกล้วยไม้ป่าที่เป็นทรัพยากรที่ควรอนุรักษ์ และรักษาไว้โดยได้สร้างสื่อกล้วยไม้ป่าในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจุดมุ่งหมายจัดสร้างสื่อสารนิเทศเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อเป็นการรื้อรอบรู้เรา รู้เขา อันส่งผลให้เกิดการปลูกฝัง การอนุรักษ์และการเฝ้าระวังดอกกล้วยไม้ป่าในชุมชนท้องถิ่นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเข้าถึงทรัพยากรสารนิเทศด้านดอกกล้วยไม้ป่าในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานพร้อมภาพวิวาททัศน์ ซึ่งรวมจัดเก็บในกล่องที่เป็น "ห้องสมุดเคลื่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานอำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ด้านดอกกล้วยไม้ในพื้นที่ อบต.ศรีฐาน ผู้วิจัยมอบให้ อบต.ศรีฐาน อ.ภูกระดึง จ.เลย เพื่อการศึกษา รับมอบโดยนายก อบต.ศรีฐาน" โดยภายในบรรจุภาพดอกกล้วยไม้ และภาพวิวาททัศน์ท้องถิ่น จำนวน 30 รูปภาพ ในกล่องที่จัดเป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ มีภาพตามลำดับภาพ โดยตกลงให้คงอยู่เพื่อบริการเพื่อการศึกษา 3 ปี มีภาพดังนี้

- 1) ภาพดอกกล้วยไม้ รองเท้านารีเหลืองเลย
- 2) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องรอรอง
- 3) ภาพดอกกล้วยไม้ เจ้าน้ำทิพย์
- 4) ภาพดอกกล้วยไม้ กระเรกระร่อนภูหลวง
- 5) ภาพดอกกล้วยไม้ กระเรกระร่อน
- 6) ภาพดอกกล้วยไม้ ช้างน้ำ
- 7) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องเหลียมลำต่อ

- 8) ภาพดอกไม้ กลุ่มกุหลาบแดง
- 9) ภาพดอกไม้ กุหลาบแดง
- 10) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องโมก
- 11) ภาพดอกกล้วยไม้ สำเภางาม
- 12) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องผึ้ง
- 13) ภาพดอกกล้วยไม้ สิงโตงาม
- 14) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องครึ่งแสด
- 15) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องทอง
- 16) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องกลีบเข็ม
- 17) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องหมอนไข่
- 18) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องมือชะนี
- 19) ภาพดอกกล้วยไม้ สามปอยชมพู
- 20) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องสายน้ำผึ้ง
- 21) ภาพดอกกล้วยไม้ เอื้องลำต่อ
- 22) ภาพใบเมเปิล (กลุ่ม)
- 23) ภาพใบเมเปิล (เดี่ยว)
- 24) ภาพใบเมเปิล
- 25) ภาพดอกกล้วยไม้ เอ็นฮ้า หรือ จุกนารีย์
- 26) ภาพน้ำตกถ้ำใหญ่
- 27) ภาพน้ำตกตาดฮ้อย
- 28) ภาพพระอาทิตย์ขึ้นที่ผานกนางแอ่น(ภูกระดึง)
- 29) ภาพพระอาทิตย์ตก (ภูกระดึง)
- 30) โมเดลภูกระดึง

(8) การจัดหาข้อมูลแหล่งทรัพยากรสารสนเทศบุคคลในท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนของตน พร้อมเป็นกรณีปัญหาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เช่น กรณีปัญหาด้านอาชีพ กรณีปัญหาด้านธรรมะ กรณีปัญหาด้านประเพณี กรณีปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว กรณีปัญหาด้านการเกษตรที่พร้อมที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับสมาชิกของห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐานในหมู่บ้านของตนให้กับผู้ใช้บริการควบคู่กับเจ้าหน้าที่ที่กำหนดในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอาจเป็นบรรณารักษ์ที่หมู่บ้านต่าง ๆ ที่ชุมชนได้คัดเลือกมาให้บริการของชุมชนนั้น ๆ โดยเน้นเรื่ององค์ความรู้ด้านอาชีพ ด้านสินค้าOTOP ของชุมชนนั้น ๆ

รวมทั้งการทำปฎิชีวนภาพ การให้ความรู้เรื่องกฎหมายท้องถิ่น การสอนการอ่านออกเขียนได้ให้กับผู้สูงอายุ และเด็กเล็ก หนังสือธรรมะ ความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยว ความรู้เรื่องการปลูกไม้เลื้อย ความรู้การเลี้ยงวัว ความรู้เรื่องกล้วยไม้ป่าในชุมชนท้องถิ่น

(9) จัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศไว้บนรถอีโกบที่เป็นห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน โดยมีข้อมูลในการจัดเก็บเพื่อการค้นคืนในรถอีโกบ ดังนี้

(1) คู่มือของบรรณารักษ์ประจำหมู่บ้าน	1	ชุด
(2) คู่มือของครูภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น	1	ชุด
(3) ทรัพยากรด้านข้อมูลอาชีพเฉพาะชุมชน	1	ชุด
(4) ทรัพยากรด้านข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ และเด็ก	1	ชุด
(5) มุมอาหารว่าง มุมกาแฟ	1	ชุด
(6) มุมฝากขายสินค้า OTOP	1	ชุด
(7) มุมอินเทอร์เน็ต	1	ชุด

โดยแต่ละหมู่บ้านจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศพร้อมใส่รถอีโกบเคลื่อนที่โดยจัดเตรียมพร้อมบริการ

(10) การจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้สัญลักษณ์ที่เข้าใจและจัดเก็บได้ง่าย ๆ คือ จัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศตามชื่อเรื่อง พร้อมจัดเก็บตามตัวอักษรของทรัพยากรสารสนเทศประเภทนั้น ๆ ตามตัวอักษร ก ถึง ฮ

สรุปว่า ด้านงานเทคนิค การได้มาซึ่งข้อมูล และข้อมูลท้องถิ่น โดยการซื้อ การบริจาค โดยเฉพาะหนังสือหายากในชุมชน (โบราณ) หนังสือตัวใหญ่เพื่อคนชรา ที่ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ หนังสือธรรมะ หนังสือ สื่อ CD ต่าง ๆ วารสารที่ทันสมัย รวมทั้งเอกสารที่ผลิตเองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ที่ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพในชุมชน ตลอดจนทั้งหน่วยงานที่มีข้อมูล มีการจัดระบบ โดยการใช้สัญลักษณ์บริสุทธิ์ ก-ฮ จัดขึ้นชั้นตามรูปแบบของห้องสมุดเคลื่อนที่นั้น ๆ

4.1.3 ด้านงานบริการ ห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐาน พบว่า

4.1.3.1 การจัดบริการ จัดบริการหมุนเวียนไปตามไตรมาสการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน และจัดบริการตามคำร้องขอใช้บริการผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน โดยในแต่ละหมู่บ้านจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศพร้อมใส่รถอีโกบเคลื่อนที่หมุนเวียนให้บริการทั้ง 16 ขบวนรถห้องสมุดเคลื่อนที่ แล้วเคลื่อนไปตาม 16 หมู่บ้าน ในเขต

พื้นที่เป้าหมาย ที่รับผิดชอบ ตามเวลาราชการ หากมีการยืม-คืน หนังสือ ให้ยืมได้ 3 วันทำการ ซึ่งเป็นระเบียบการใช้บริการตามมติข้อตกลงของชุมชนที่มีการใช้ระเบียบการที่ตั้งไว้มาแล้ว ให้บริการ โดยผู้ให้บริการประจำรถอีโกบเคลื่อนที่นั้น ๆ หมุนเวียนให้บริการตามหมู่บ้านต่าง ๆ ดังคำกล่าว

“...จะจัดอาคารพร้อมสถานที่ คือ อาคารจะให้ประชาชนสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้และ ส่วนสถานที่ก็คือสถานที่ที่ อบต.จะสัญจรไปพบประชาชนและก็จะนำห้องสมุดเคลื่อนที่ไปให้ประชาชนเรียนรู้ก่อน...”

(รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2552, มกราคม 20)

4.1.3.2 ผู้ใช้บริการภายนอกหมู่บ้านที่มาทำเรื่องร้องขอใช้บริการห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐาน โดยสามารถติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐานโดยตรง

4.1.3.2 จัดห้องสมุดเคลื่อนที่หมุนเวียนไปตามไตรมาสที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานดำเนินการอยู่เป็นปกติ โดยจะดำเนินการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ก่อน 1 วัน ซึ่งจะใช้สถานที่จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ที่ศูนย์บริการภายในหมู่บ้านที่มีอยู่แล้ว หรือตามจุดแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่นั้น ๆ ดังคำกล่าว

“... อบต.จะมาก็จะให้ห้องสมุดเคลื่อนที่มาก่อน ล่วงหน้าเพื่อบริการประชาชนก่อนและจะมีสาธารณสุขตามมาด้วย 3 เดือน อบต. สัญจรจะออกหนึ่งครั้ง เพื่อพบประชาชนกิจกรรมทุกอย่าง จะทำช่วยกันกับผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน...”

(นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, 2552, มกราคม 20)

และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนราชการต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริการทั้งที่เป็นสมาชิกในหมู่บ้าน 16 หมู่บ้าน และนักท่องเที่ยวให้ได้รับทราบการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ดังคำกล่าว

“...ต้องรณรงค์ให้ชาวบ้านมาใช้ห้องสมุดต้องให้ผู้นำไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ช่วยกันรณรงค์ให้ชาวบ้านมาใช้ห้องสมุด ส่งเสริมการอ่านและอยากให้เจ้าหน้าที่ได้มาช่วยกันรณรงค์ให้มีหนังสือเกี่ยวกับการเกษตร สุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ...”

(ผู้ใหญ่บ้าน, 2551, พฤษภาคม 26)

ซึ่งสามารถเขียนสรุปแสดงเป็นภาพการดำเนินการห้องสมุดเคลื่อนที่ ดังนี้

หรือมีการจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ตามคำร้องขอของผู้ใช้บริการนอกพื้นที่บริการเป็นครั้งคราวไปโดยให้ประสานโดยตรงกับองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน

4.1.3.3 มีการลงทะเบียนเป็นสมาชิกของผู้ใช้บริการ

4.1.3.4 มีการกำหนดปฏิทินการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ประจำปี คังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงกิจกรรมบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน
ประจำปี

ครั้งที่	เดือน	สถานที่	กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่
1	มกราคม	อบต.ศรีฐาน อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	วันเด็กแห่งชาติ
2	มกราคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่านเพื่อรักษารชชาติ
3	กุมภาพันธ์	บ้านศรีฐาน อบต.ศรีฐาน	จดทะเบียนสมรสบนยอดภูกระดึง บุญข้าวจี
4	กุมภาพันธ์	อบต.ศรีฐาน	หน่อไม้ภูกระดึง
5	กุมภาพันธ์	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้
6	มีนาคม	อบต.ศรีฐาน	งาน ไม้เลื้อยและผีบังบด
7	มีนาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
8	มีนาคม	บ้านนาโก อบต.ศรีฐาน	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง
9	มีนาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
10	เมษายน	บ้านน่าน้อย อบต.ศรีฐาน	สงกรานต์ภูเขา ขอพรตวงน้ำผู้สูงอายุ
11	เมษายน	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
12	เมษายน	บ้านน่าน้อย อบต.ศรีฐาน	เลี้ยงเจ้าภูรัง ถ้ำผามือแดง
13	เมษายน	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
14	พฤษภาคม	อบต.ศรีฐาน(ทุกหมู่บ้าน)	บุญบ้องไฟ บุญเลี้ยงเจ้า บุญเบิกบ้าน
15	พฤษภาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
16	มิถุนายน	อบต.ศรีฐาน	บุญบ้องไฟ บุญเลี้ยงเจ้า บุญเบิกบ้าน
17	มิถุนายน	อบต.ศรีฐาน	บุญบ้องไฟ บุญเลี้ยงเจ้า บุญเบิกบ้าน
18	มิถุนายน	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
19	กรกฎาคม	วัดตำบลศรีฐาน อบต.ศรีฐาน	บุญข้าวประดับดิน
20	กรกฎาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
21	สิงหาคม	อบต.ศรีฐาน	การประกอบอาชีพ บุญข้าวสาก
22	สิงหาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
23	กันยายน	อบต.ศรีฐาน	บุญผ้าป่า
24	กันยายน	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ./3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน

ตารางที่ 4.1 แสดงกิจกรรมบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน
ประจำปี (ต่อ)

ครั้งที่	เดือน	สถานที่	กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่
25	ตุลาคม	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง อปค.ศรีฐาน	1 ตุลาคม แนะนำอุทยานแห่งชาติภูกระดึง
26	ตุลาคม	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง อปค.ศรีฐาน	แนะนำอุทยานแห่งชาติภูกระดึง พลุเสียง
27	ตุลาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ. /3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
28	ตุลาคม	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง อปค.ศรีฐาน	แนะนำอุทยานแห่งชาติภูกระดึง
29	ตุลาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ. /3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
30	พฤศจิกายน	อปค.ศรีฐาน(ตำบลภูกระดึง)	จุดพลุดับเทียน ลอยกระทง
31	พฤศจิกายน	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ. /3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน
32	พฤศจิกายน	อปค.ศรีฐาน	ไหลเรือไฟ
33	5 ธันวาคม	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง อปค.ศรีฐาน	วันปีใหม่
34	ธันวาคม	โรงเรียนในพื้นที่ สพฐ. /3 โรงเรียน	ส่งเสริมการอ่าน

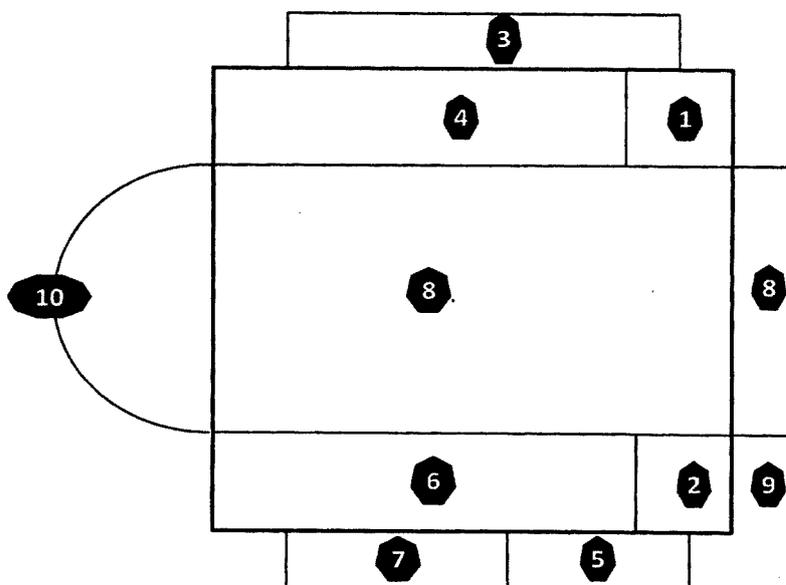
สรุปว่า ด้านงานบริการ มีการจัดบริการ คือ บริการให้อ่าน บริการการฝึกอาชีพตามประเภทสินค้า OTOP ในชุมชน โดยดำเนินงานร่วมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานที่อยู่ตาม 16 หมู่บ้านเคลื่อนที่ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามไตรมาสที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานดำเนินการอยู่แล้ว หรือตามคำร้องขอ ขอรับบริการของชุมชนเป็นครั้งคราว รวมทั้งมีการจัดบริการตามเทศกาลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นตามปฏิทินงานบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ประจำปีที่กำหนดไว้ สมาชิกสามารถ ยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศได้โดยยืมผ่านกรรมการหมู่บ้านนั้น ๆ รวมทั้งมีการประสานงานร่วมมือกับห้องสมุดการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนโดยมุ่งเน้นการบริการด้านการส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกรณีปัญหาท้องถิ่นในชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรม การผลิต ไม้เลื้อย การแปรรูป ไม้เลื้อย การเพิ่มมูลค่าของ ไม้เลื้อย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และได้กำหนดปฏิทินการให้บริการของห้องสมุดเคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ประจำปีไว้เพื่อกำหนดกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

4.2 รูปแบบรถห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น

รูปแบบรถห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐาน พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการสร้างรถห้องสมุดเคลื่อนที่กำหนดให้คณะกรรมการที่อยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ จัดทำรถห้องสมุดเคลื่อนที่พิจารณาเลือกจากลักษณะต่าง ๆ เช่น ใช้กระเปาะเคลื่อนที่ ใช้กล่องเคลื่อนที่ ใช้รถมอเตอร์ไซค์เคลื่อนที่ ใช้รถยนต์เคลื่อนที่ ใช้เคลื่อนที่โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและสุดท้ายในที่ประชุมให้ดำเนินการโดยใช้รถอีโกบซึ่งเป็นรถเพื่อการเกษตรนำมาจัดทำมาสร้างเป็นรถห้องสมุดเคลื่อนที่โดยสร้างรูปลักษณะของรถห้องสมุดเคลื่อนที่เป็นรูปลักษณะคล้ายเครื่องมือทางการเกษตร เช่น ไช ครก กระตักข้าว จัดเรียงตามลำดับหมู่บ้าน 16 รถห้องสมุดเคลื่อนที่ที่พร้อมลากจูง และหรือพ่วงเป็นขบวนทั้ง 16 คันหรือลากจูงได้ตั้งแต่ 1 คัน เป็นคันไป โดยมีโครงสร้างภายในรถอีโกบแต่ละคันที่สำคัญ สรุปดังนี้

4.2.1 ที่นั่งของบรรณารักษ์ประจำหมู่บ้าน	1	ที่นั่ง
4.2.2 ที่นั่งของครูภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น	1	ที่นั่ง
4.2.3 ที่จัดเก็บทรัพยากรด้านข้อมูลอาชีพเฉพาะชุมชน	1	จุด
4.2.4 ที่จัดเก็บทรัพยากรด้านข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ และเด็ก 1		จุด
4.2.5 มุมอาหารว่าง มุมเครื่องคั้นที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์ เช่น น้ำดื่ม โอวัลติน หรือ กาแฟ	1	จุด
4.2.6 มุมฝากขายสินค้า OTOP	1	จุด
4.2.7 มุมอินเทอร์เน็ต	1	จุด
4.2.8 มุมบริการให้อ่าน	1	จุด
4.2.9 มุมวารสาร หนังสือพิมพ์	1	จุด
4.2.10 จุดเชื่อมต่อ	1	จุด

จากข้อมูลดังกล่าวมาสามารถเขียนเป็นแบบแปลน ดังนี้

ภาพที่ 4.2 แสดงรูปแบบรhdห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน
อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น

จากภาพที่ 4.2 อธิบาย ดังนี้

หมายเลข 1	ที่นั่งของบรรณารักษ์ประจำหมู่บ้าน	1	ที่นั่ง
หมายเลข 2	ที่นั่งของครูภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น	1	ที่นั่ง
หมายเลข 3	ที่จัดเก็บทรัพยากรด้านข้อมูลอาชีพเฉพาะชุมชน	1	จุด
หมายเลข 4	ที่จัดเก็บทรัพยากรด้านข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ และเด็ก	1	จุด
หมายเลข 5	มุมอาหารว่าง มุมเครื่องดื่มที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์ เช่น น้ำดื่ม โอวันติน หรือกาแฟ	1	จุด
หมายเลข 6	มุมฝากขายสินค้า OTOP	1	จุด
หมายเลข 7	มุมอินเทอร์เน็ต	1	จุด
หมายเลข 8	มุมบริการให้อ่าน	1	จุด
หมายเลข 9	มุมวารสาร หนังสือพิมพ์	1	จุด
หมายเลข 10	จุดเชื่อมต่อ	1	จุด

สรุปว่าด้านรูปแบบรถห้องสมุดชุมชนเคลื่อนที่ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านศรีฐาน ใช้รูปแบบรถยนต์อีโกบเคลื่อนที่ตกแต่งโดยใช้วัสดุไม้ไผ่ จักสานเป็นรูปทรงเครื่องมือทางการเกษตร เช่น ไซ ที่สามารถบรรจุทรัพยากร สารนิเทศท้องถิ่น ของแต่ละหมู่บ้านพร้อมทั้งครุภูมิปัญญาที่มาให้บริการนำรถยนต์อีโกบมาต่อเป็นขบวนได้ 16 ขบวน เคลื่อนที่ไปเพื่อให้บริการตามวัตถุประสงค์ของงาน